

Uvod

Projekt »Vstopno izstopna mesta v Črnomlju (Zeleni km)« se izvaja v okviru intervencije **LEADER – lokalni razvoj, ki ga vodi skupnost**, in je sofinanciran s strani **Evropske unije iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP)**.

Projekt naslavlja izziv neurejene in omejene dostopnosti do rek Dobljčice in Lahinje, ki predstavljata pomemben del naravne in kulturne dediščine Črnomlja ter sta vključeni v območje Natura 2000. Namen projekta je ureditev štirih vstopno-izstopnih mest ob rekah, izboljšanje dostopnosti obrečnega prostora, spodbujanje trajnostnih oblik preživljanja prostega časa ter krepitev zavedanja o pomenu ohranjanja narave in biodiverzitete.

Projekt izvajajo partnerji **Občina Črnomelj, Bravina d.o.o. in Mladinski center BIT so. p.**

Za uspešno načrtovanje aktivnosti in spremljanje učinkov projekta je bila med prebivalci občin Črnomelj, Metlika in Semič izvedena začetna anketa. Namen ankete je bil pridobiti vpogled v trenutno uporabo rek Dobljčice in Lahinje, odnos prebivalcev do obrečnega prostora, stopnjo ozaveščenosti o pomenu naravne dediščine ter potrebe in želje glede prihodnjega razvoja območja.

Sodelujoči v anketi

V anketi je sodelovalo 58 respondentov iz občin Črnomelj, Metlika in Semič. Med sodelujočimi so bili zastopani različni starostni razredi in oba spola, kar omogoča vpogled v raznolike poglede lokalnega prebivalstva na uporabo in pomen rek Dobljčice ter Lahinje.

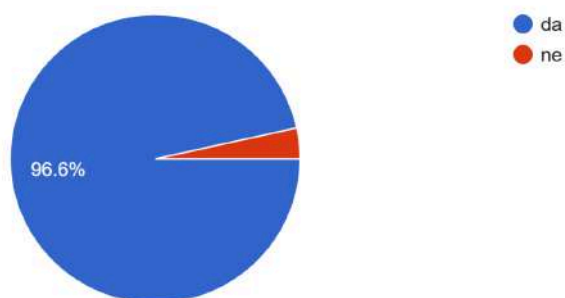
Sofinancira
Evropska unija

SKUPNA
KMETIJSKA
POLITIKA

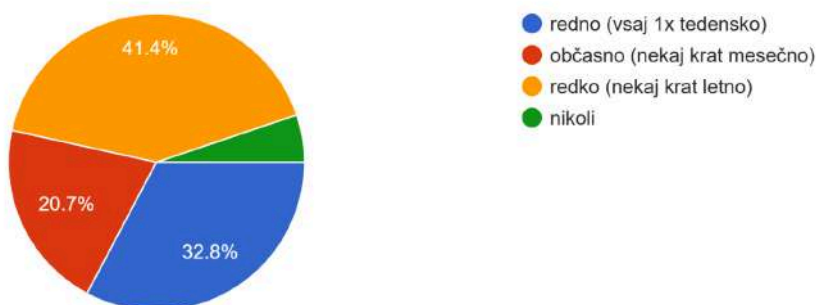
Ali ste aktivni v naravnem okolju?

Rezultati kažejo, da ima narava pomembno vlogo v vsakdanjem življenju prebivalcev. Kar 96,6 % vprašanih je odgovorilo, da so aktivni v naravnem okolju, kar kaže na visoko stopnjo povezanosti lokalnega prebivalstva z naravnim okoljem in aktivnostmi na prostem.

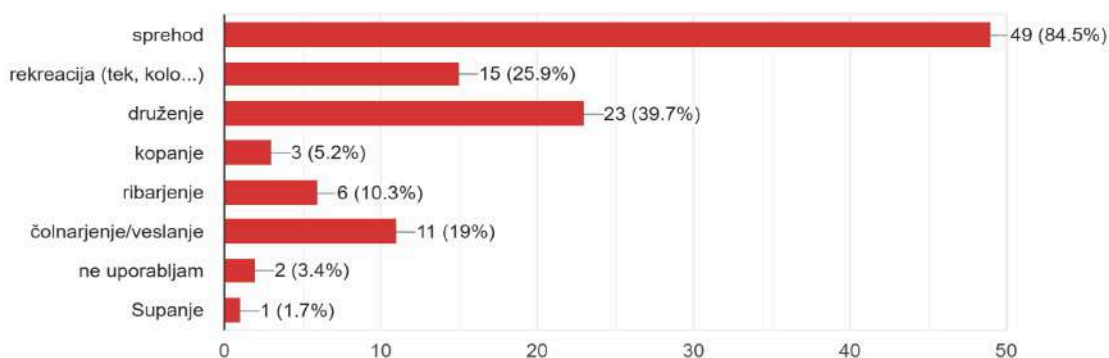
Kako pogosto obiščete območje rek Dobljčice ali Lahinje?

Večina anketiranih območje rek obiskuje redno ali občasno. Največ vprašanih je navedlo, da območje obišče nekajkrat mesečno, pomemben delež pa ga obiskuje tudi tedensko. Rezultati kažejo, da sta reki pomemben del lokalnega prostora, ki ga prebivalci že aktivno uporabljajo.

Na kakšen način največkrat uporabljate območje rek?

Najpogosteje navedena dejavnost je sprehajanje, sledita druženje in različne oblike rekreacije. Del anketiranih območje uporablja tudi za čolnarjenje oziroma veslanje. Rezultati potrjujejo, da obrečni prostor ni namenjen zgolj prehodu ali opazovanju narave, temveč predstavlja pomemben prostor za preživljanje prostega časa, gibanje in druženje.

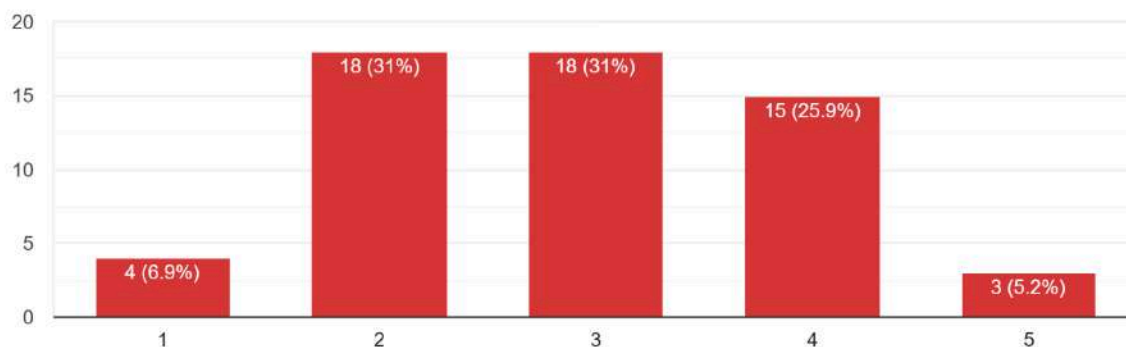
Kako običajno uporabljate obrečni prostor?

Večina vprašanih obrečni prostor uporablja skupaj z družino, prijatelji ali drugimi osebami. To kaže, da prostor ob rekah opravlja pomembno socialno funkcijo in predstavlja eno izmed pomembnih javnih površin za druženje ter povezovanje lokalne skupnosti.

Kako bi ocenili trenutno urejenost območja ob rekah?

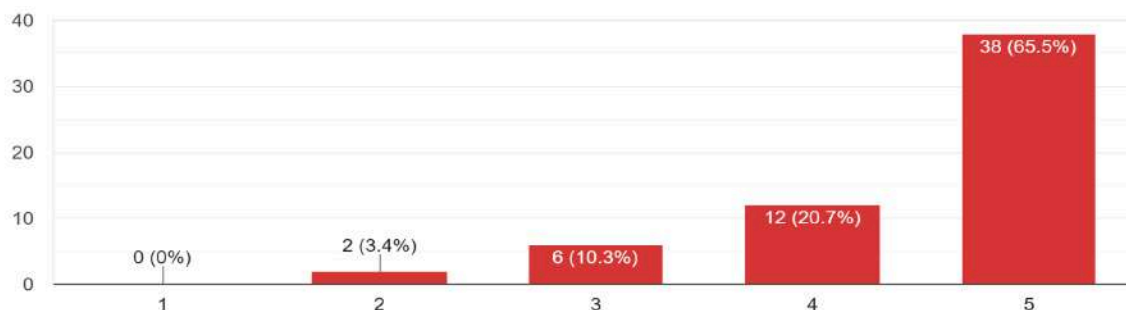
Ocene kažejo, da prebivalci trenutno stanje območja večinoma ocenjujejo kot povprečno. Največ vprašanih (31 %) je izbralo oceno 2, enak delež (31 %) pa oceno 3 na petstopenjski lestvici. Oceno 4 je izbralo 25,9 % respondentov, medtem ko je le 5,2 % vprašanih območje ocenilo z najvišjo oceno.

Rezultati kažejo, da prebivalci v prostoru prepoznajo potencial za izboljšave, predvsem na področju dostopnosti, povezanosti in urejenosti obrečnega prostora.

Kako pomemben je obrečni prostor za kakovost življenja v Črnomlju?

Kar 86,2 % vprašanih meni, da je obrečni prostor pomemben ali zelo pomemben za kakovost življenja. Rezultat potrjuje, da prebivalci reki Dobljčico in Lahinjo doživljajo kot pomemben element lokalnega okolja, ki prispeva k privlačnosti kraja, možnostim za rekreacijo in splošnemu dobremu počutju.

Kako po vašem mnenju reki vplivata (ali ne vplivata) na kakovost življenja v vašem okolju?

Odgovori kažejo, da prebivalci reki prepoznavajo kot pomemben prostor za rekreacijo, sprostitvev in stik z naravo. Pogosto so bili omenjeni tudi druženje, turistični potencial območja ter prispevek rek k prepoznavnosti in identiteti kraja.

Najpogosteje izpostavljene teme:

- možnosti za sprehode in rekreacijo,
- stik z naravo in izboljšanje počutja,
- prostor za druženje,
- turistični potencial območja,
- prispevek k privlačnosti lokalnega okolja.

Izbrani odgovori anketirancev:

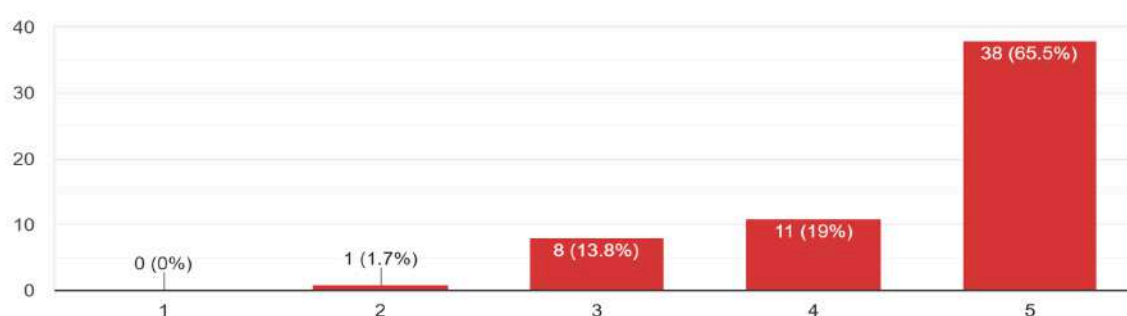
- »Zelo je pomembno za dobro počutje, da greš na sprehod v naravi ob sami vodi.«
- »Prostor ob reki je pomemben za druženje, sprostitvev in turizem.«
- »Narava je tista, kjer si nabereš novih moči in novih zagonov.«
- »Reke dajo mestom dušo, če jih mesto zna vključiti vase.«
- »Stik z vodo je super in imamo ga v mestu – to je za izkoristiti.«

Ali ste seznanjeni, da območje rek spada v Natura 2000?

Skoraj polovica vprašanih (48,3 %) je odgovorila, da je seznanjena s tem, da območje rek spada v omrežje Natura 2000. 34,5 % vprašanih s tem ni seznanjenih, 17,2 % pa ni prepričanih. Rezultati kažejo, da obstaja prostor za dodatno ozaveščanje lokalne skupnosti o naravovarstvenem pomenu območja.

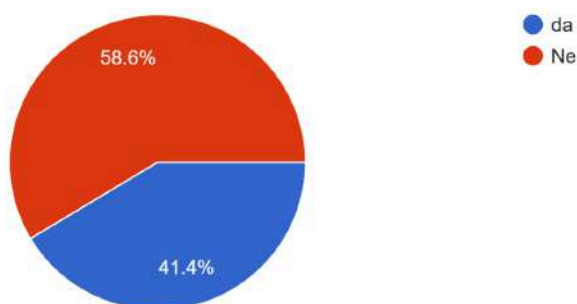
Kako pomembno se vam zdi varovanje narave in živalskih vrst na tem območju?

Velika večina vprašanih ocenjuje varovanje narave in živalskih vrst kot pomembno ali zelo pomembno. Rezultati kažejo na visoko stopnjo zavedanja o pomenu ohranjanja naravne dediščine ter podporo trajnostnemu upravljanju prostora.

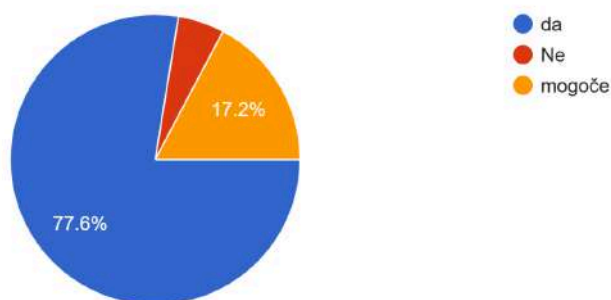
Ali ste že slišali za projekt Zeleni kilometer?

Rezultati kažejo začetno stopnjo prepoznavnosti projekta Zeleni kilometer med prebivalci. 41.4% odstotkov jih je že slišalo za projekt. Ker je bila anketa izvedena pred začetkom večine projektnih aktivnosti, predstavlja ta podatek pomembno izhodišče za spremljanje učinkov komunikacijskih in promocijskih aktivnosti projekta.

Ali bi uporabljali reko za veslanje ali druge zelene aktivnosti, če bi bila bolje urejena?

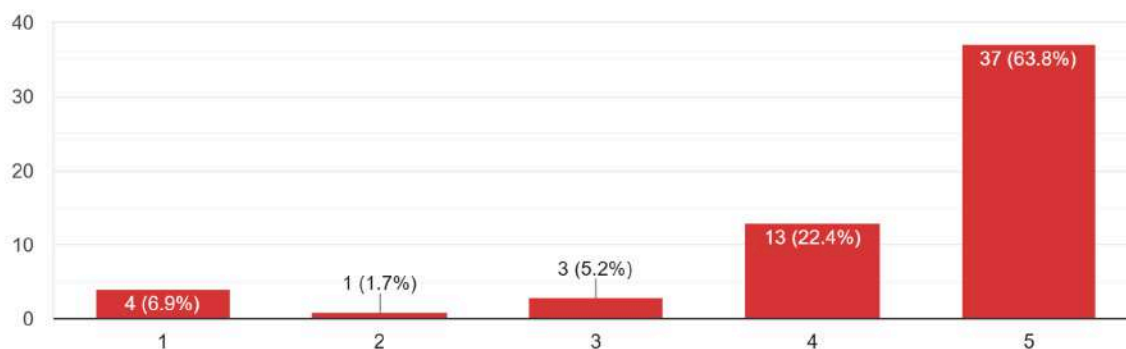
Rezultati kažejo velik potencial za razvoj trajnostnih oblik rekreacije in aktivnejšo uporabo območja ob rekah. Več kot tri četrtine vprašanih je odgovorilo, da bi reko pogosteje uporabljali za veslanje ali druge aktivnosti, če bi bila bolje urejena.

Kako zanimiva se vam zdi ideja urejenih vstopno-izstopnih mest ob obeh rekah?

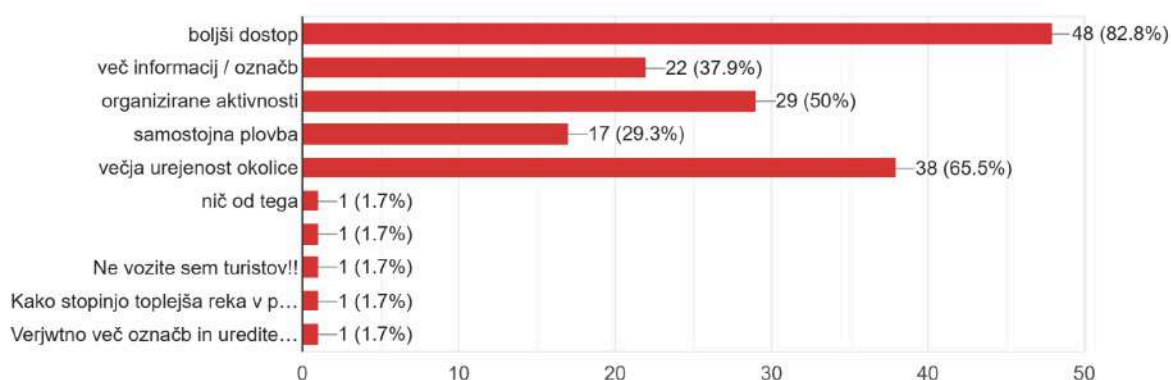
Rezultati kažejo izrazito podporo ideji urejenih vstopno-izstopnih mest. Največ vprašanih je idejo ocenilo kot zanimivo ali zelo zanimivo, kar kaže na pozitiven odnos lokalnega prebivalstva do načrtovanih ureditev v okviru projekta Zeleni km.

Takšen rezultat potrjuje, da prebivalci prepoznajo potrebo po boljši dostopnosti rek in možnostih za kakovostnejšo uporabo obrečnega prostora.

Kaj bi vas najbolj spodbudilo k večji uporabi rek?

Kot najpomembnejši dejavnik so anketiranci izpostavili boljše dostope do rek. Pomembna dejavnika sta tudi večja urejenost okolice in organizirane aktivnosti. Rezultati kažejo, da prebivalci poleg infrastrukturnih izboljšav pričakujejo tudi vsebine, ki bodo spodbujale uporabo prostora.

Imate kakšen predlog ali idejo za izboljšanje območja rek?

Predlogi anketirancev se večinoma nanašajo na izboljšanje dostopnosti do vode, ureditev sprehajalnih poti ter vzpostavitev osnovne infrastrukture za obiskovalce. Ob tem je bilo večkrat poudarjeno, da morajo biti posegi v prostor sonaravni in prilagojeni občutljivemu naravnemu okolju.

Najpogosteje predlagane izboljšave:

- ureditev dostopov do vode,
- ureditev sprehajalnih poti,
- postavitev klopi, pomolov in počivališč,
- informativne in učne poti,
- organizacija aktivnosti ob rekah,
- redno vzdrževanje in čiščenje območja.

Izbrani odgovori anketirancev:

- »Urediti vsaj sprehajalne poti in brvi za prečkanje rek.«
- »Večja dostopnost peš po celotnem območju mestnega jedra Črnomelj ob Dobljčici in Lahinji.«
- »Več območij za sproščanje: klopce, pomolčki.«
- »Lahko bi se uredila kakšna učna pot z infografikami o bobru, ribah in pticah.«
- »Sprehajalne poti ob Lahinji in Dobljčici, pa naj bodo lahko tudi zelo sonaravne.«

Zaključek

Rezultati ankete kažejo, da prebivalci Bele krajine reki Dobljčico in Lahinjo prepoznavajo kot pomemben del lokalnega okolja in pomemben dejavnik kakovosti življenja. Območje rek že danes predstavlja prostor za rekreacijo, sprostitev, druženje in stik z naravo, hkrati pa prebivalci v njem prepoznavajo še veliko neizkoriščenega potenciala.

Anketiranci so izrazili podporo izboljšanju dostopnosti do rek, urejanju obrečnega prostora ter razvoju aktivnosti, ki bodo omogočale kakovostnejšo in trajnostno uporabo območja. Rezultati hkrati kažejo visoko stopnjo zavedanja o pomenu varovanja narave in živalskih vrst, kar potrjuje, da prebivalci podpirajo razvojne rešitve, ki spoštujejo naravne značilnosti prostora.

Posebej pomembna ugotovitev ankete je, da prebivalci obrečni prostor ocenjujejo kot zelo pomemben za kakovost življenja, medtem ko trenutno urejenost prostora ocenjujejo bistveno nižje. To kaže na jasno prepoznano potrebo po izboljšavah in potrjuje smiselnost načrtovanih aktivnosti projekta Zeleni km.

Anketa predstavlja pomembno izhodišče za nadaljnje spremljanje učinkov projekta. Po zaključku aktivnosti bo izvedena primerljiva anketa, ki bo omogočila oceno vpliva projekta na prepoznavanje rek kot javnega prostora, stopnjo ozaveščenosti o pomenu varovanja narave ter uporabo in doživljanje obrečnega prostora med prebivalci.